

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فارسی اول دبستان بخوانیم

امام مهربان

بخش ۲: آموزش نشانه‌ها (۱)

۲۷	درس اوّل آا - ب ب
۳۰	درس دوم آا - د
۳۳	با هم بخوانیم (مهربان‌تر از مادر)
۳۴	درس سوم م م - س س
۳۷	درس چهارم او و - ت ت
۴۰	درس پنجم ر - ن ن
۴۳	با هم بخوانیم (زردآلو)
۴۴	درس ششم ای یی - ای - ز
۴۷	با هم بخوانیم (ای ایران)
۴۸	درس هفتم ا ا - ه (ه) - ه - ش ش
۵۱	درس هشتم یی - ا ا - ا
۵۴	درس نهم ک ک - و
۵۷	درس دهم پ پ - گ گ
۶۰	درس یازدهم ف ف - خ خ
۶۳	با هم بخوانیم (ما کودکانیم)
۶۴	درس دوازدهم ق ق - ل ل
۶۷	درس سیزدهم ج ج - استثنا
۷۰	درس چهاردهم ه ه - ه - چ چ
۷۳	با هم بخوانیم (جشن در آسمان)
۷۴	درس پانزدهم ژ ژ - خوا

مقدمه

بخش ۱: نگاره‌ها

۲	۱- به خانه‌ی ما خوش آمدی
۴	با هم بخوانیم (خدای مهربان)
۵	۲- بچه‌ها، آماده!
۷	۳- یک و دو و سه، راه مدرسه
۹	۴- به مدرسه رسیدیم
۱۱	با هم بخوانیم (راه مدرسه)
۱۲	۵- از کلاس ما چه خبر؟
۱۴	۶- بازی، بازی، تماشا
۱۶	۷- به به چه روستایی!
۱۸	با هم بخوانیم (سبز و سبز و سبز)
۱۹	۸- چه دنیای قشنگی!
۲۱	۹- در مسجد محله
۲۳	۱۰- نوروز در خانه‌ی ما
۲۵	با هم بخوانیم (انار)

روان خوانی

- ۷۸ - قرآن
۷۹ - میهن ما

بخش ۳: آموزش نشانه‌ها (۲)

- ۸۱ درس شانزدهم در بازار (تشدید...)
۸۴ درس هفدهم - صدای موج «ص ص»
۸۵ - سفر دلپذیر «ذ»
۸۷ با هم بخوانیم (دریا)
۸۸ درس هجدهم - علی و معصومه «ع ع ع ع»
۹۰ - مثل خورشید «ث ث»
۹۳ درس نوزدهم حَلَزون «ح ح»
۹۵ با هم بخوانیم (...)
۹۶ درس بیستم - رضا «ض ض»
۹۷ - خاطرات انقلاب «ط»
۱۰۰ با هم بخوانیم (جشن بهمن)
درس بیست و یکم
۱۰۱ - لاک پشت و مرغابی‌ها «غ غ غ غ»
۱۰۴ **درس آزاد: محل زندگی من**
درس بیست و دوم
۱۰۵ - پیامبر مهربان «ظ»
۱۰۸ با هم بخوانیم (پیغمبر ما)
۱۰۹ - جدول الفبای فارسی

روان خوانی

- ۱۱۱ - شادیم و پاک و خندان
۱۱۲ - چهار فصل
۱۱۴ - داستان ...
۱۱۵ نیایش
فهرست کتاب‌های مناسب برای
۱۱۶ پایه‌ی اول ابتدایی

مقدمه

خدای مهربان را سپاس می‌گوییم که در پی جهش به سوی تحوّل بنیادین و تغییر نگرش‌ها در قلمرو آموزش و پرورش، توانستیم با تکیه بر مبانی تعلیم و تربیت اسلامی و نیز توجه به چهار چوب برنامه‌ی درسی ملی، به بازنگری برنامه‌ی درسی فارسی و باز تولید محتوای درس فارسی بپردازیم و کار تهیه، سازماندهی و طراحی ساختار و محتوای کتاب درسی و دیگر موادّ بسته‌ی آموزشی را به فرجام برسانیم. امیدواریم آموزش این برنامه، سبب شکوفایی استعدادها و نوآموزان و رشد و بهبود فرایند آموزش عمومی میهن اسلامی گردد.

برنامه‌ی زبان آموزی دوره‌ی دبستان و به‌طور خاص، کتاب فارسی «بخوانیم و بنویسیم» پایه‌ی اول، که حدود یک دهه در چرخه‌ی آموزش رسمی کشور حضور داشت؛ اینک بر بنیاد یافته‌ها و اندوخته‌های کارشناسان و تجربه‌های علمی و آموزشی همکاران و صاحب‌نظران تعلیم و تربیت سراسر ایران عزیز، فرصت تولّد دوباره یافت؛ به‌همین سبب از فرصت فرخنده‌ی فراهم آمده، استقبال کردیم و کوشیده‌ایم با بهره‌گیری از دیدگاه‌های مختلف و کاربست نیکوترین آن‌ها، در همه‌ی عناصر ساختاری و محتوایی برنامه، بازنگری و اصلاحات و تغییرات بایسته؛ صورت گیرد.

توجه به نیازهای کودکان عزیز و رعایت واژگان پایه‌ی زبان‌آموزان، متناسب با میزان درک و دریافت آنان، و نیز درخواست‌های آموزگاران گرامی، در تمام فراز و فرودهای این تغییرات، پیش روی ما بوده است. برای کمک به فرایند یاددهی - یادگیری و بهبود آموزش و بهره‌وری نیکوتر، توجه شما همکاران ارجمند را به نکات زیر، جلب می‌کنیم:

۱- محتوای برنامه‌ی زبان آموزی دوره‌ی دبستان، با توجه به مهارت‌های زبان، در دو پهنه سازماندهی شده است: الف) «کتاب فارسی» (مهارت خواندن) ب) کتاب کار فارسی (مهارت نوشتن) کتاب مهارت خواندن در آموزش بر روش کلی و کتاب مهارت نوشتن، بر روش جزئی تأکید دارد اما با توجه به نگاه تلفیقی، در مراحل از آموزش به فراخور محتوا، به هر دو روش توجه شده است.

۲- این برنامه بر پایه‌ی مهارت‌های گفتاری (گوش دادن، سخن گفتن، خواندن، تفکر و استدلال) و مهارت‌های نوشتاری (دست‌ورزی، رونویسی، کلمه‌نویسی، جمله‌نویسی، بندنویسی و املا...) سازمان‌دهی شده است.

۳- کتاب فارسی مهارت خواندن، با نگراره آغاز شده است؛ این بدان معناست که گام نخست در آموزش زبان، پرورش سواد بصری به همراه رشد سواد شنیداری است که با دست‌ورزی‌هایی همراه شده است. در پی تقویت چشم و گوش و ماهیچه‌های دست و رشد توانایی‌های فراگیران، آموزش نشانه‌های خطی زبان آغاز می‌شود. دانش‌آموزان پس از آشنایی با شکل نوشتاری نشانه‌ها و کلمه‌ها، در کتاب کار از نمونه‌ی تحریری آن‌ها، بازنویسی و نمونه‌برداری می‌کنند. برای پویاتر کردن آموزش و ژرفا بخشی و ماندگار سازی آموخته‌ها، توصیه می‌شود از روش‌های فعال، مشارکتی و همیاری استفاده شود تا دانش‌آموزان، برای شکوفایی تفکر و پرورش استعدادها خود در جریان یاددهی - یادگیری، نقش اثر بخش‌تری داشته باشند.

۴- برای تقویت توانایی خواندن و خط خوش دانش‌آموزان، در سازماندهی محتوا، سه نوع خط به کار گرفته شده است:

الف) خط خوانداری که سرمشق خواندن شاگردان است و همان خطی است که معمولاً همه‌ی کتاب‌های کودکان به آن خط نوشته و چاپ می‌شود.

ب) خط نوشتاری که سرمشق نوشتن دانش‌آموزان است و خطی است که متن درس‌ها با آن نوشته شده است. مبنای بهره‌گیری از خط نوشتاری یا تحریری، مشق نظری، دست‌ورزی و تمرین عملی دانش‌آموزان است، این کار با الگویپذیری از روی کتاب و تمرین و تکرار میسر می‌شود.

پ) خط نستعلیق ساده یا شبه نستعلیق، فقط در شعرها (با هم بخوانیم) با هدف آشنایی چشم نوآموزان با جلوه‌ای از هنر خوش‌نویسی فرهنگ ایرانی و پرورش حس زیبایی‌شناسی، به کار گرفته شده است.

۵- برای آشنایی دانش‌آموزان عزیز با خط خوش و زیبانویسی و پرورش سواد دیداری، برخی از واژه‌ها در متن درس (بخش سوم)، به هر دو شکل (خط خواندن و خط نوشتن)، نوشته شده است؛ مانند فجر و فجر.

لازم است آموزگاران گرامی در آموزش، به این دو شکل نوشتاری اشاره کنند اما در ارزش‌یابی درس املا، آن‌چه باید مورد توجه باشد، درست‌نویسی شکل املائی کلمات است، نه نوع خط آن‌ها، بنابراین، املائی کلمه‌ی فتح و نج، هر دو صحیح است.

۶- یکی از درس‌های کتاب، «درس آزاد» است. تهیه‌ی محتوای مناسب برای این درس، به‌عهده‌ی معلمان محترم و دانش‌آموزان عزیز گذاشته شده است تا با توجه به نیازهای منطقه‌ای، ضرورت‌های فرهنگی و آداب و رسوم محلی، به تولید آن اقدام نمایند. رعایت عناصر ساختاری درس و هماهنگی با دیگر درس‌ها، لازم است.

۷- در پایان بخش دوم و سوم، «روان خوانی» آمده است. در تهیه و تدوین و گزینش واژگان این متن‌ها به میزان پیشرفت زبان‌آموزی دانش‌آموزان، با دقت فراوان، توجه شده است؛ از این‌رو، تکرار و تمرین در خوانش این متن‌ها، به رشد مهارت خواندن و پرورش توانایی درک آنان کمک خواهد کرد.

۸- برای ایجاد هماهنگی بیش‌تر در زمینه‌ی خوانش صحیح اشعار و متن‌های کتاب به زبان فارسی معیار، لوح فشرده‌ی کتاب گویا، آماده شده است، بهره‌گیری از این ابزار، سبب تقویت قوه‌ی شنیداری و پرورش ذوق و ایجاد تنوع و نشاط در فراگیران خواهد شد.

۹- ارزش‌یابی توصیفی، فرصت مناسبی را برای شناسایی دقیق توانایی و استعداد‌های فراگیران فراهم می‌آورد. برای بهره‌گیری کارتر از این شیوه، لازم است از آغاز سال ابزارهای مناسب، همچون آزمون‌های عملکردی، کارپوشه‌ها و سیاهه‌ی رفتار تهیه گردد تا بازخوردهای توصیفی، به‌هنگام و به‌جایگاه ثبت و ارائه گردد.

۱۰- با توجه به این که سازمان‌دهی محتوایی و برنامه‌ریزی آموزش زبان، بر بنیاد نیازهای دانش‌آموزان و قابلیت ذهنی و توانایی زبانی آنان و با تکیه بر مبنای علمی و تجربه‌های کارشناسان، صورت پذیرفته است، لازم است آموزگاران گرامی و اولیای محترم مدارس به کتاب درسی و رعایت برنامه‌های آموزشی آن، پای‌بند باشند و از تحمیل کتاب‌های کمک درسی به فرزندان عزیز، خودداری فرمایند.

۱۱- برای گسترش فرهنگ مطالعه و پرورش روحیه‌ی کتاب‌خوانی، به معلمان عزیز، توصیه می‌شود به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که در هر فعالیت «کتاب‌خوانی»، یک کتاب مناسب با این گروه سنی، در کلاس خوانده شود.

۱۲- جمله‌های کوتاه، گویا و پرمایه که در پیشانی بخش‌ها گنجانده شده است، اگرچه با زبان آموزی، پیوندی مستقیم ندارد اما از دید محتوایی کاملاً با آموزه‌های فرهنگی - تربیتی و اهداف آموزشی کتاب، درآمیخته و آگاهانه انتخاب شده‌اند؛ بنابراین لازم است آموزگاران محترم با درنگ در پیام آن عبارات، زمینه‌ی گفت‌وگوی دانش‌آموزان را نیز فراهم آورند.

۱۳- برنامه‌ی زمان‌بندی آموزش این کتاب، فقط برای هماهنگی بیش‌تر و ایجاد هم‌نوایی در جریان آموزش عمومی

کشور، تهیه و تدوین شده است و جنبه‌ی پیشنهادی دارد، به همین سبب در مناطق مختلف، با توجه به شرایط آب و هوایی و بافت اقلیمی، به تشخیص کارشناسان آموزش ابتدایی استان‌ها و هماهنگی با دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی قابل انعطاف و تغییرپذیر است.

این کتاب در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ طی چندین جلسه، با حضور کارشناسان، صاحب‌نظران، آموزگاران و جمعی از مؤلفان گرامی، به سامان فرجامین خود رسید و بدین سان، سازماندهی گردید. از همه‌ی این بزرگواران که با تعهد و دلسوزی در مباحث آموزشی و محتوایی جلسات کارشناسی، حضوری اثرگذار داشته‌اند، صمیمانه سپاس‌گزاریم و نیز چشم به راه دیدگاه‌های ارزنده‌ی شما خواننده‌ی ارجمند هستیم.

برنامه‌ی پیشنهادی آموزش کتاب فارسی

ماه	هفته	هفته‌ی اول	هفته‌ی دوم	هفته‌ی سوم	هفته‌ی چهارم
مهر	نگاره‌ی ۱-۲	نگاره‌ی ۳-۴	نگاره‌ی ۵-۶-۷	نگاره‌ی ۸-۹-۱۰	
آبان	درس ۱ آ-ب-ب	درس ۲ ا-د	درس ۳ م-س	درس ۴ او-ت	
آذر	درس ۵ ر-ن	درس ۶ ای-ای-ز	درس ۷ ا-ه-ه-ش	درس ۸ ی-ا-ا	
دی	درس ۹ ک-و	درس ۱۰ پ-گ	درس ۱۱ ف-خ	درس ۱۲ ق-ل	
بهمن	درس ۱۳ ج-ا-استثنا	درس ۱۴ ه-ه-ه-چ	درس ۱۵ ژ-خوا	روان خوانی	
اسفند	درس ۱۶ تشدید	درس ۱۷ ص-ذ	درس ۱۸ ع-ع-ث	درس ۱۹ ح	
فروردین	-	-	درس ۲۰ ض-ط	درس ۲۱ غ-غ-غ-آزاد	
اردیبهشت	درس ۲۲ ظ	روان خوانی	مرور و تمرین	مرور و تمرین	

گروه زبان و ادب فارسی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نشانی پایگاه رایانه‌ای: Literature - dept. talif.sch.ir

* به پدر و مادر خود نیکی کنید.
قرآن کریم

بخش ۱

نگاره‌ها

نگاره‌ی ۱

به خانه‌ی ما خوش آمدی

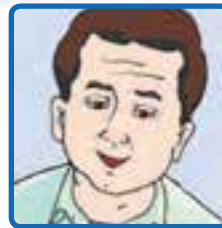
آمین

آزاده

مادر

بابا

- در تصویر چه چیزهایی می بینی؟
- هر یک از اعضای خانواده چه می کنند؟

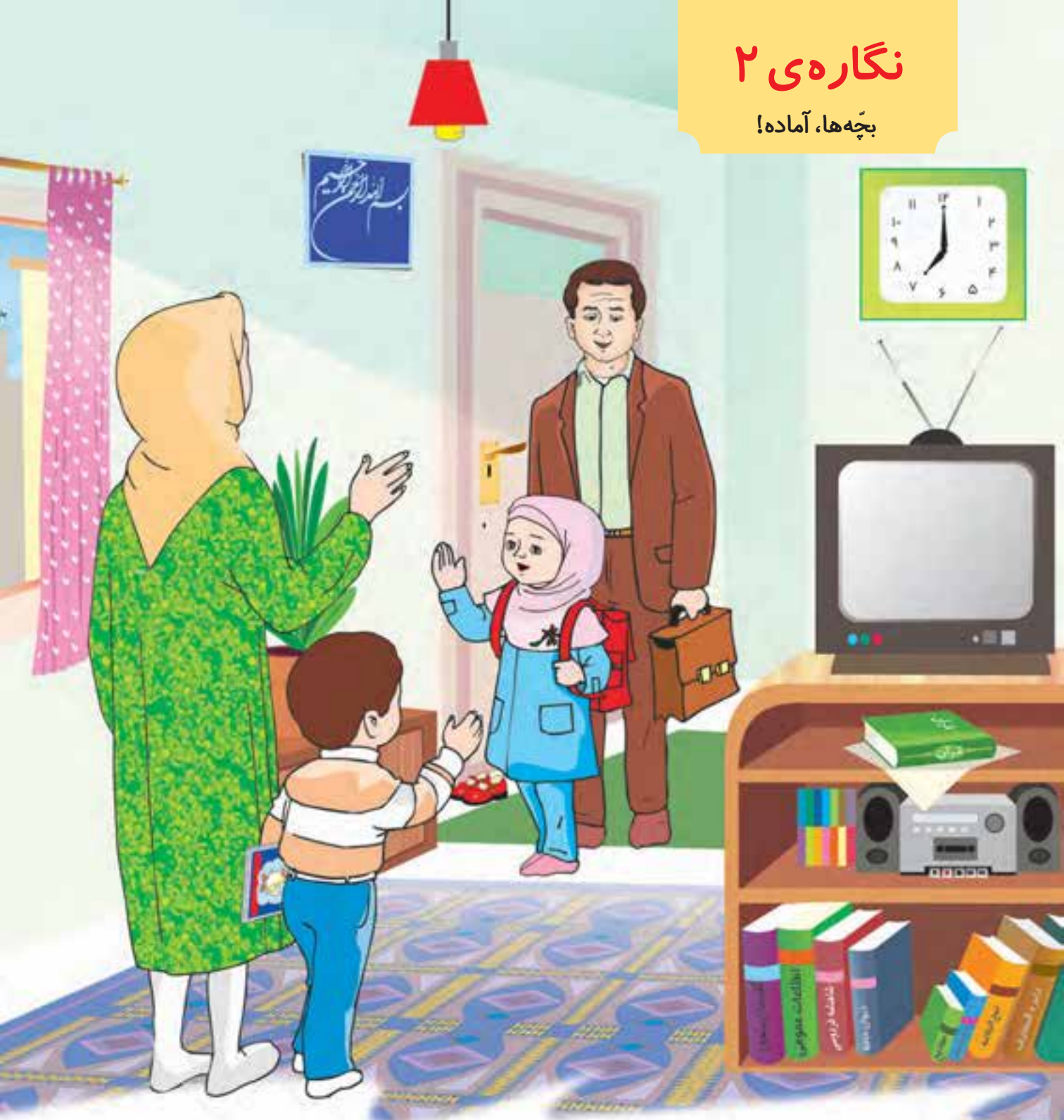

خدای مهربان

دست می‌برم پیش خدا	با این دو دست کوچکم
دعا کنم، دعا، دعا	با دل پاک و روشنم
بشنو دعاهای مرا	بازای خدای مهربان
دعا به شادی بابا	دعا برای مادرم
به جان ما وفا بده	به خانه‌ها صفا بده
پروین دولت‌آبادی	

نگاره‌ی ۲

بچه‌ها، آماده!

آزاده

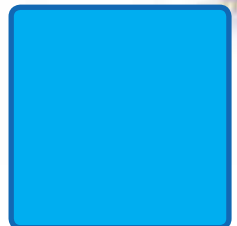
کیف

کفش

کتاب

آبی

● کدام تصویر به کدام تصویر مربوط است؟

- اسم چند چیز را در تصویر بگو.
- هر کدام از اعضای خانواده مشغول چه کاری هستند؟

گوش کن و بگو

- در خیابان چه چیزهایی می بینی؟
- مأمور راهنمایی چه کارهایی انجام می دهد؟

کتاب خوانی

● یکی از کتاب های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

نگاره‌ی ۴

به مدرسه رسیدیم

مُدیر

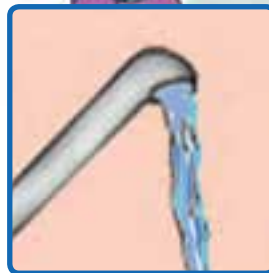
مَدْرَسَه

آبی

کِتَاب

آب

کلاس

بگرد و پیداکن

کلاس، آبی، کتاب، لیوان، توپ، مدیر

گوش کن و بگو

- در تصویر چه چیزهایی می بینی؟
- بچه ها در حیات مدرسه چه کارهایی انجام می دهند؟
- پرچم ایران چه رنگ هایی دارد؟

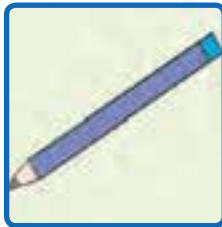

راه مدرسه

مادرم	شانه زده	باز هم موی مرا
نقش پروانه زده	روی پیراهن من	مادرم داده به من
کیف زیبای مرا	همه چیز و همه جا	هست امروز قشنگ
می‌سپارد به خدا	دست پر مهرش را	پدرم باز مرا
خنده ممان شده است	به دبستان شده است	می‌کشد بر سر من
افسانه شعبان نژاد		روی لب‌های همه
		موقع رفتن من

نگاره‌ی ۵

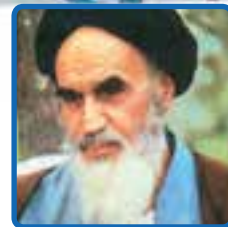
از کلاس ما چه خبر؟

مداد

پرچم

امام

آبی

نیمکت

میز

بگرد و پیداکن

گل، امام، گلدان، میز، دست، نیمکت، آموزگار، مداد

گوش کن و بگو

- در کلاس چه می‌بینی؟
- جای تصویر امام و رهبر کجاست؟
- روی میز معلم، چه چیزهایی می‌بینی؟

نگاره‌ی ۶

بازی، بازی، تماشا.

بادکنک

آب

چتر

چای

باد

تاب

بگرد و پیداکن

آب، نیمکت، سرسره، گل، تاب، بادکنک، درخت، توپ

گوش کن و بگو

در بوستان چه چیزهایی می بینی؟
بچه ها در این بوستان، به چه بازی هایی مشغول اند؟

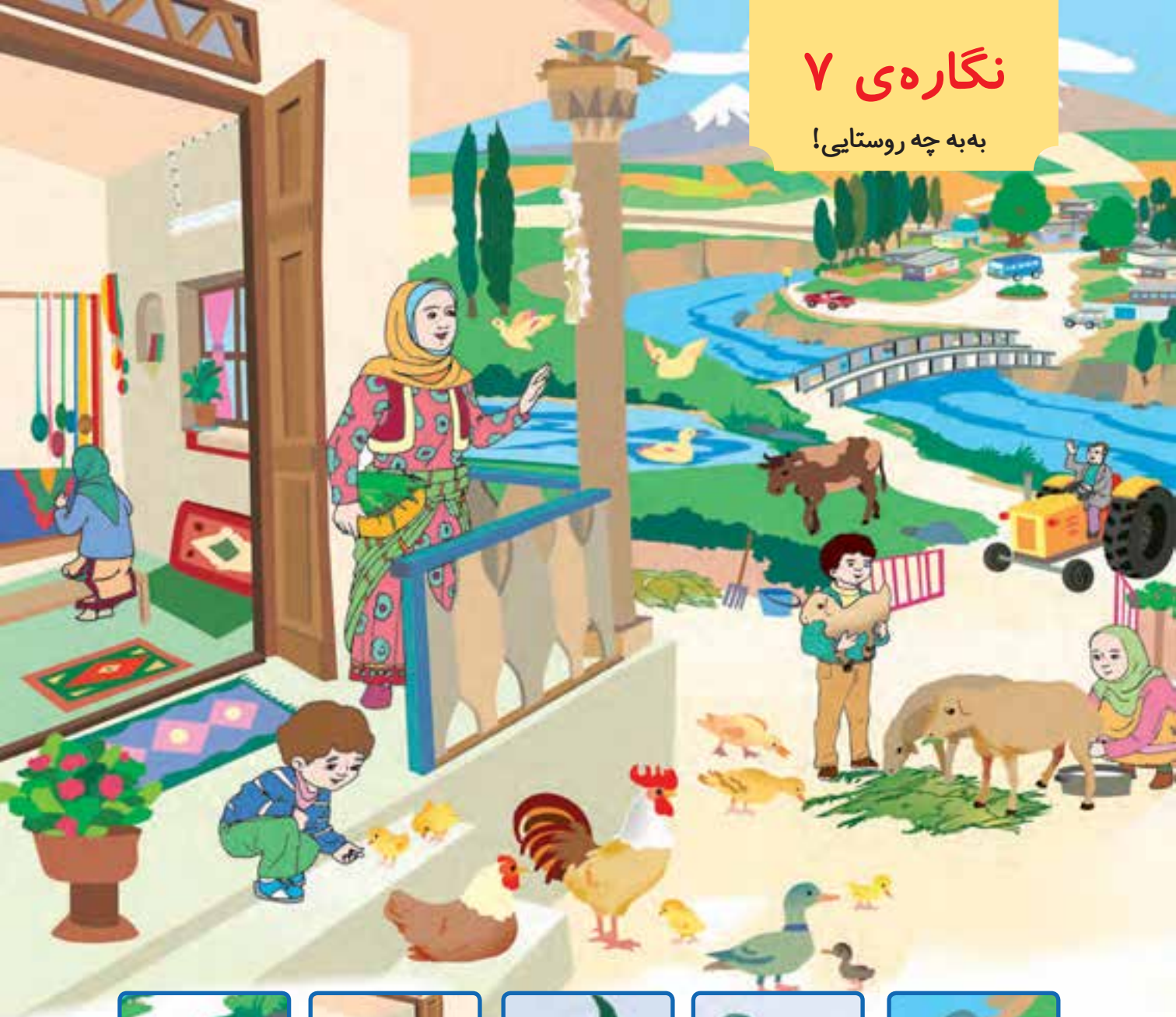
کتاب خوانی

یکی از کتاب های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

نگاره ی ۷

به به چه روستایی!

گاو

أُتاق

سَرو

أُردک

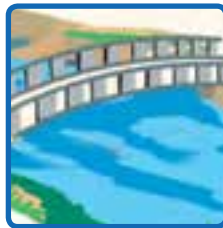
رودخانه

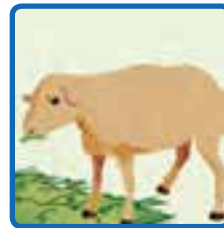
عَلف

بَرَف

پُل

گوسفند

به دوستانت بگو

- اگر دیدی جوجه‌ی پرنده‌ای روی زمین افتاده است، چه می‌کنی؟
- فکر می‌کنی در تهیه‌ی نان چه کسانی همکاری می‌کنند؟

گوش کن و بگو

- در روستا چه حیواناتی دیده می‌شود؟
- کشاورز در روستا چه می‌کند؟

نمایش

- دانش‌آموزان برخی از کارهای کشاورز در مزرعه را نمایش دهند.

بگرد و پیداکن

- جوجه، خروس، اردک، بلبل، رودخانه، درخت

سبز و سبز و سبز

کوهسارها
آبشارها

سنگ و سنگ و سنگ
شُر و شُر و شُر

جویبارها
کشتزارها

صاف و صاف و صاف
سبز و سبز و سبز

چشم آفتاب
خنده‌های آب

باز و باز و باز
شاد و شاد و شاد

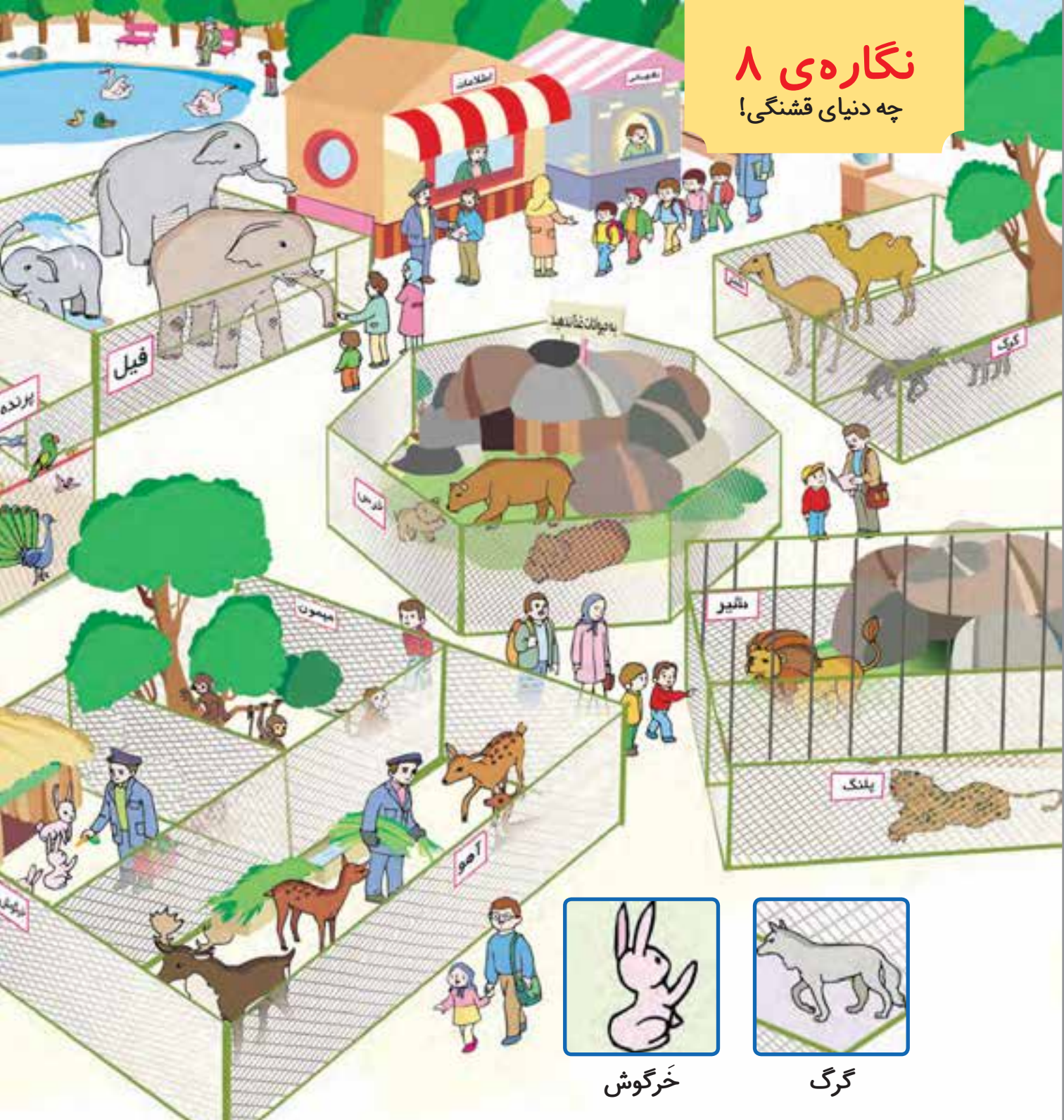

دور دور دور
جور و جور و جور

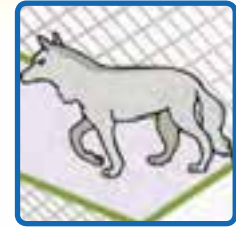
غُصّه‌ها همه
کار و زندگی

نگاره ی ۸

چه دنیای قشنگی!

خرگوش

گرگ

شیر

خرس

شتر

پلنگ

به دوستانت بگو

- اگر به باغ وحش بروی چه کارهایی می کنی؟
- کدام یک از حیوانات باغ وحش را بیش تر دوست داری؟ چرا؟ آیا می توانی صدای آن را تقلید کنی؟

گوش کن و بگو

- کدام یک از حیوانات علف می خورند؟
- کدام یک از حیوانات شاخ دارند؟

بگرد و پیداکن

- میمون، فیل، خرس، پلنگ، گرگ، خرگوش، شتر، شیر

کتاب خوانی

- یکی از کتاب های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

نگاره‌ی ۹

در مسجد محله

قرآن

مَسْجِد

پَنجره

پَرده

اذان

جانمَاز

به دوستانت بگو

- آیا تا به حال به مسجد رفته‌ای؟ چرا؟
- اسم مسجد محل خود را بگو.

گوش کن و بگو

- مردم در مسجد چه می‌کنند؟
- داخل مسجد چه چیزهایی را می‌بینی؟

نمایش

- بچه‌ها وضو گرفتن را نمایش دهند.

بگرد و پیداکن

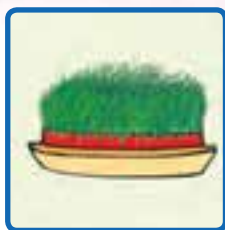

- منبر، قرآن، مسجد، پرده، جانماز

نگاره‌ی ۱۰

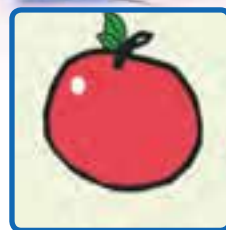
نوروز در خانه‌ی ما

سَبْزِه

قُرْآن

سِیْب

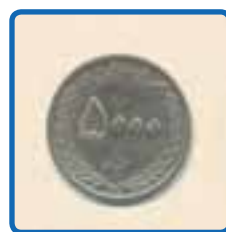
سِنْجِد

سَمْنو

سِرْکِه

سَگِه

سِیْر

به دوستانت بگو

- در سال نو به دیدن چه کسانی می‌روی؟
- شما سر سفره‌ی هفت‌سین چه می‌گذارید؟
- هنگام تحویل سال نو چه کارهایی انجام می‌دهی؟
- اگر به جای آزاده یا امین بودی، هنگام تحویل سال از خدا چه می‌خواستی؟

گوش کن و بگو

- سر سفره‌ی هفت‌سین چه چیزهایی می‌بینی؟
- پدر بزرگ مشغول چه کاری است؟
- کنار سفره‌ی هفت‌سین چه کسانی را می‌بینی؟

نمایش

- رفتن به مهمانی و عید دیدنی را نمایش بدهید.

بگرد و پیدا کن

- سیب، قرآن، آینه، ماهی، سنجد، سیر، سبزه، مادر بزرگ، پدر بزرگ

کتاب‌خوانی

- یکی از کتاب‌های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

انار

صد دانه یا قوت

دسته به دسته

با نظم و ترتیب

یک جا نشسته،

هر دانه ای هست

خوش رنگ و رخشان

قلب سفیدی

در سینه ای آن،

یا قوت ها را

پچیده با هم

در پوششی نرم

پروردگارم،

سرخ است و زیبا

نامش انار است

هم ترش و شیرین

هم آب دار است.

(مصطفی رحماندوست)

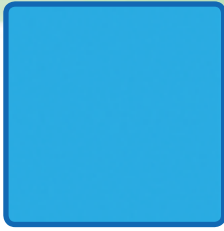
* بخوان به نام پروردگارت.
قرآن کریم

بخش ۲

آموزش نشانه‌ها (۱)

درس ۱ آب

آبی

دريا

آب

آب آب

دريا آبی

آ آ

آ آ ب ب

باران

باد

آب

آب دریا

باد باران

ب ب

آ آ ب ب

به دوستانت بگو

- آیا تا به حال کنار دریا رفته‌ای؟
- در یک روز بارانی از چه چیزهایی استفاده می‌کنی تا خیس نشوی؟
- اگر روزی آب خانه‌ی شما قطع شود چه اتفاقی می‌افتد؟

گوش کن و بگو

- باران از چه می‌بارد؟
- در کدام یک از کلمه‌های زیر صدای «آ» آمده است؟
آب، ابر آتش، سَبَد
- در کدام یک از کلمه‌های زیر صدای «ب» آمده است؟
دریا، باران تاب، دست

بازی

- آموزگار از بچه‌ها می‌خواهد که صدای «آ» را تا آن‌جا که می‌توانند کشیده ادا نمایند (به صورت گروهی).

بگرد و پیدا کن

- آب، آبی، آسمان، ابر، باد، باران، درخت

کتاب خوانی

● خلاصه‌ی کتابی را که در هفته‌ی گذشته در کلاس خوانده شد تعریف کنید.

درس ۲ آبر

آمین

بادبادک

دریا

آبر

آبر باد

بادبادک در باد

آ

آ ا ب ب آ د

باد

دريا

باد

ابر

باد باد باد

ابر باران داد

د

آ ا ب ا د م م

به دوستانت بگو

- نام چند میوه را که با صدای «آ» شروع شود.
- باران چه فایده‌ای دارد؟

گوش کن و بگو

- چرا ابرها حرکت می‌کنند؟
- در کدام یک از کلمه‌های زیر، صدای «آ» آمده است؟
آسب مار سیب آنار
- در کدام یک از کلمه‌های زیر، صدای «د» در اول شنیده می‌شود؟
درخت رودخانه مادر دست

نمایش

- دانش‌آموزی پوست گرفتن و خوردن میوه‌ای را نمایش دهد و بقیه حدس بزنند که آن میوه چه نام دارد.

بگرد و پیداکن

- دو کلمه که صدای «آ» دارند.
- دو کلمه که صدای «د» دارند.

کتاب‌خوانی

- اسم کتابی که خوانده شد، چه بود؟

با هم بخوانیم

مهربان‌تر از مادر

مهربان‌تر از بابا	مهربان‌تر از مادر
با تمام ماهی‌ها	مهربان‌تر از آبی
* با دو بال پروانه	مهربان‌تر از گل‌ها
با درخت و با دانه	مهربان‌تر از باران
* با گل و زمینی تو	مهربان‌تر از خورشید
مهربان‌ترینی تو!	تو خدای ما هستی

افسانه شعبان‌نژاد

مدرسه

نیمکت

میز

مداد

مدرسه پرچم دارد.

مدرسه مدیر دارد.

پرچم

مدیر

م م

آ ا ب ا د م م س س

کلاس

یاس

سبد

دست

دست سبد یاس

آزاده در کلاس

سس

آ ا ب اء د م م سس او و

به دوستانت بگو

شما چگونه کلاس خود را تمیز و پاکیزه نگه می دارید؟

گوش کن و بگو

پرچم ایران چه رنگ هایی دارد؟
 چه چیزهایی در کلاس شما صدای «م» دارد؟
 در کدام یک از کلمه های زیر، صدای «س» غیر آخر و در کدام یک صدای «س» آخر آمده است؟

انار خرس یاس ستاره

بازی

معلم سه کلمه یا سه کارت تصویری در اختیار بچه ها قرار می دهد تا ارتباط بین دوتای آن ها را تشخیص دهند؛
 مثلاً: آدم برفی، مداد، برف باد، باران، دست

بگرد و پیدا کن

دو کلمه را که صدای «م» در اول آن ها باشد.
 دو کلمه را که صدای «س» در آخر آن ها باشد.

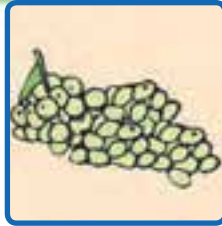
کتاب خوانی

دانش آموزان نام شخصیت های کتابی را که هفته ی گذشته در کلاس خوانده شد، بگویند و درباره ی آن بحث و گفت و گو کنند.

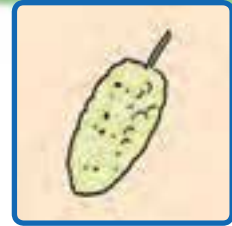
آلو

انگور

هلو

توت

_____ مادر آمد.

_____ او توت داد.

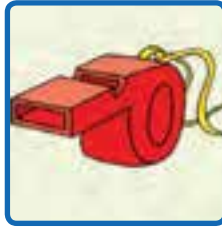
_____ من توت دوست دارم.

او و

آا بب آء دم سس او و توت

دست

سوت

توپ

تاب

دست دست دست

بابا تاب بست.

تت

آب آء دم سس او و تت ر

به دوستانت بگو

- چه بازی‌هایی را دوست داری؟
- قبل از خوردن میوه چه کارهایی انجام می‌دهی؟

گوش کن و بگو

- چند کلمه بگو که صدای «او» داشته باشد.
- در درس چه چیزهایی را دیدی که صدای «ت» داشت؟

نمایش

- معلم به طور تصادفی یک نفر را انتخاب می‌کند و از او می‌خواهد دو ورزش را به دل خواه اجرا کند و دانش‌آموزان دیگر حدس بزنند و نام آن‌ها را بگویند.

بگرد و پیدا کن

- دو نوع میوه را که در آن‌ها صدای «او» باشد.
- چهار کلمه را که در آن‌ها صدای «ت» باشد.

کتاب خوانی

- داستانی را که شنیده‌ای، تعریف کن.

درس ۵ مادَر

باران

اَبر

مادَر

باد آمد.

اَبر آمد.

آرام آرام باران آمد.

مادَر در باران آمد.

ر

ر زن

آب آ دم سس او و ت

نان

نانوایی

باران

نان

نانوا

باران نَم نَم می بارَد.

آمین در دَسْت نان داَرَد.

ذ ن

آ ا ب اَ د م م س س ا و و ت ت ر ذ ن ا ی پ ی ای

به دوستانت بگو

- معمولاً چه کارهایی در خانه انجام می‌دهی؟
- در شهر یا روستای شما چه نوع نان‌هایی پخته می‌شود؟

گوش کن و بگو

- چند کلمه بگو که صدای «ر» داشته باشد.
- در کلمه‌های زیر، کدام شکل «ن» آمده است؟
ایران، نان، باران، امین، نانوا

بازی

- معلم دانش‌آموزی را صدا می‌زند و توپی را به طرف او پرتاب می‌کند. دانش‌آموزی که توپ را می‌گیرد، این کار را با دوستان خود ادامه می‌دهد. این بازی را در کلاس یا حیاط مدرسه انجام دهید.

بگرد و پیدا کن

- دو کلمه را که در آن‌ها صدای «ن» باشد.
- چهار کلمه را که در آن‌ها صدای «ر» باشد.

کتاب‌خوانی

- داستانی را که از کتابی شنیده‌ای، تعریف کن.

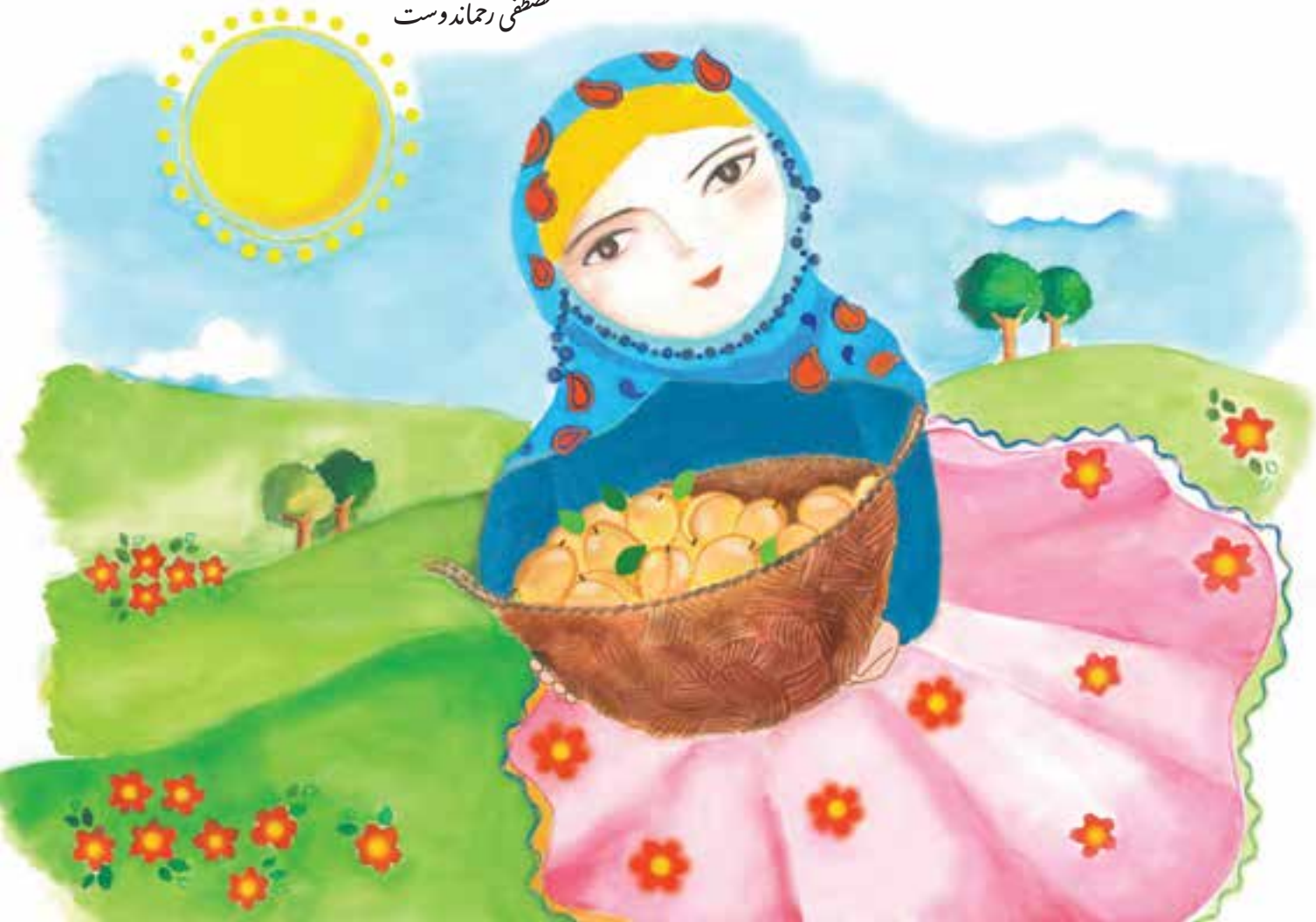
با هم بخوانیم

زردآلو

رنکین است	به به به
شیرین است	خوش مزه
بیمار است	رویش زرد
تبدار است	لپش سرخ
چون بادام	مغزش را
دام ، دام ، دام	بشکن زود
هم خوش بو	هم خوش رو
زردآلو	زرد و سرخ

مصطفی رحماندوست

آباد آباد

ایران آباد

بیدار بیدار

ایرانی بیدار

ایرانی

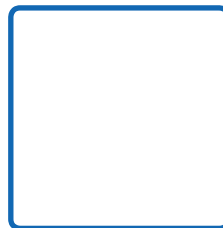
آمین

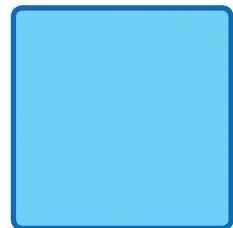
ایران

سُرمه‌ای

سِفید

آبی

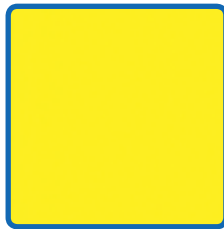
ایرانی ای

آب آبدم سس او و ت ت ر ن ن ایرانی ای ز

سَرَباز

سَبز

زرد

تیرانداز

سَرَباز

ایران ایران پاینده

با سَرَبازِ رَزْمَنده

ز

آ ا ب آ د م س س س او و ت ت ر ذ ن ایدی ای ز ا ه (ه) ه

گوش کن و بگو

- در کلمه‌های زیر، صدای «اِ» در کجا آمده است؟
ایران، ایمان، سرمه‌ای، سفید، آبی
- در کلمه‌های زیر، صدای «ز» در کجا آمده است؟
بازار، زردآلو، زرد، سبز، قرمز، سوزن

به دوستانت بگو

- چند شهر میهن عزیزمان ایران را نام ببر.
- دوست داری به کدام یک از شهرهای ایران سفر کنی؟
- در خرید چه چیزهایی به مادرت کمک می‌کنی؟

بگرد و پیداکن

- یک کلمه که صدای «اِ» در آن تکرار شده باشد.
- دو رنگ که صدای «ز» داشته باشد.

کتاب‌خوانی

■ داستان کتابی را که این هفته در کلاس خوانده شد، برای دوستانت بگو.

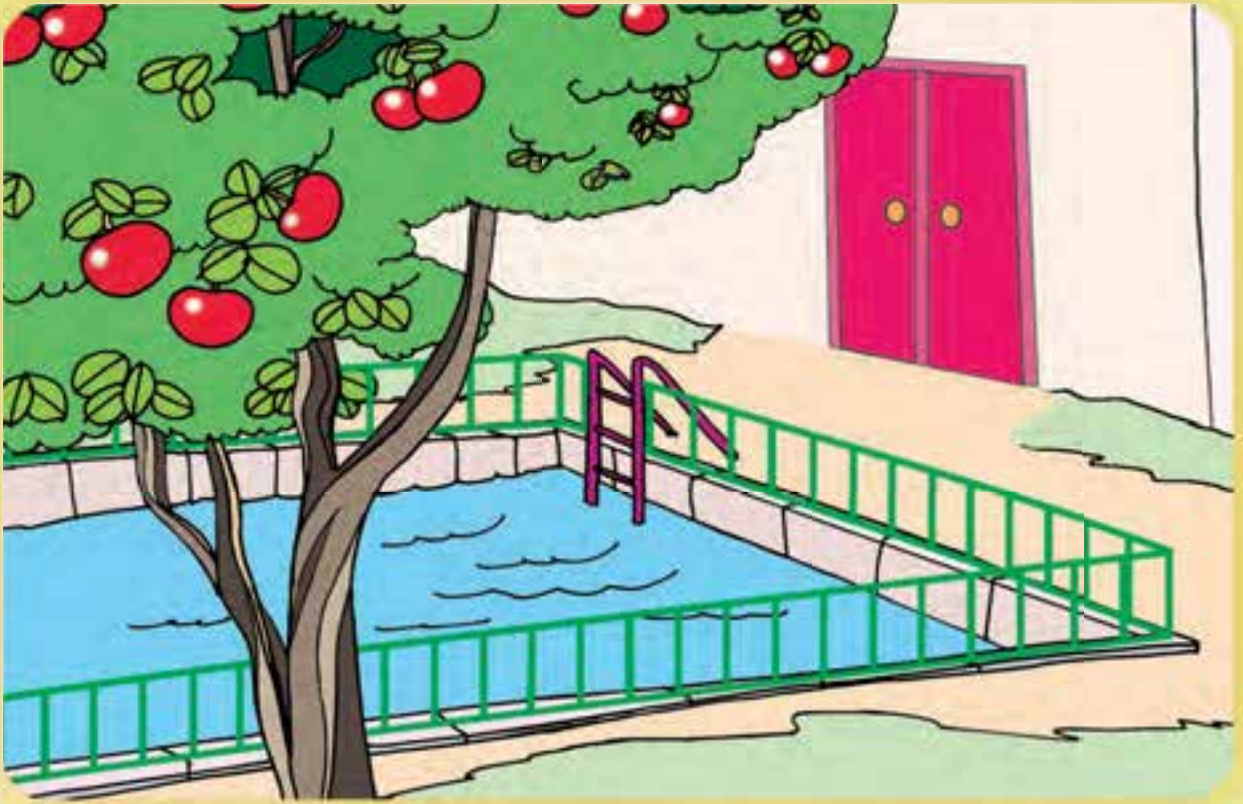
ای ایران

ای ایران	زیبا ، زیبا ، زیبایی
ای ایران	میهنِ خوبِ مایی
هم صحرا	هم کوه و جنگل داری
هم دریا	هم باغ و بستان داری
دارم دوست	من یک دنیا خاکت را
دارم دوست	خاک خوب و پاکت را

اسدالله شعبانی

دَرَس ۷ اِسْتَحْر

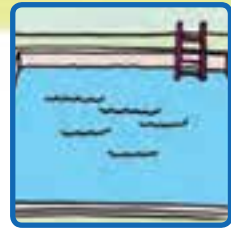
دِرَخت

خانه

نَرَدَه

اِسْتَحْر

اِسْتَحْر نَرَدَه دَارَد .

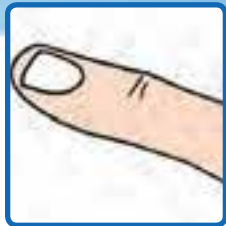
اِسْتَحْر آب دَارَد .

خانه دِرَخت دَارَد .

اِه (ه) ه

آب دَم دَم سَس او و ت ت ر ذ ن اِی دِی ای ز اِه (ه) ه شش

گوشِ شِنُوا

انگشت

گوش

چشم

مَنْ گوشِ دارم .

گوشِ شِنُوا

مَنْ چشمِ دارم .

چشانِ مینا

شَدش

آداب آء دم سس او و ت ر ذ ن ایدی ای ز ا ه ه (ه) شش ی ی

به دوستانت بگو

- در جایی که زندگی می کنی، چه میوه هایی فراوان است؟
- چگونه از چشم های خود مواظبت می کنی؟

گوش کن و بگو

- چند وسیله نام ببر که در آن صدای «را» باشد.
- در درس چه چیزهایی را دیدی که صدای «ش» داشت؟

بازی

- با کاغذهای رنگی چند ماهی تپیه و بر دهان هر ماهی یک گیره وصل شود. یک گروه از دانش آموزان با چوبی که نخ و آهن ربا به آن متصل است، شروع به ماهی گیری کنند. به همین ترتیب، این مسابقه بین گروه های دیگر هم اجرا شود.

بگرد و پیدا کن

- دو کلمه که صدای «را» در آن ها باشد.
- نام سه عضو از بدن که صدای «ش» در آن ها باشد.

کتاب خوانی

- کتابی انتخاب و در کلاس خوانده شود.

چای

یخ

قایق

دَرِیا

دَرِیا آرام است .

قایق روی دَرِیا است .

قایق ران می راند .

پی

آب آء دم سس اوو تت رذن اییی ای ز اِ ه (ه) ه شش پی اء

اُردک

اُتاق

مادر بزرگ

شَب است .

مادر بزرگ داستان می گوید .

او داستان جوجه اُردک زِشت را می گوید .

اُ

اُ ک

آب آء دم سس او و ت ر ن ایدی ای ز ا ه ه ش ش ی

گوش کن و بگو

- ۲ کلمه بگو که صدای «ی» داشته باشد.
- چند وسیله را نام ببر که صدای «اُ» داشته باشد.

بگرد و پیدا کن

- کلمه‌ای که صدای «ی» اول آن باشد.
- دو حیوان که صدای «اُ» داشته باشد.

به دوستانت بگو

- در کنار دریا، چگونه از خود مراقبت می‌کنی؟
- چگونه اُناق خود را تمیز نگه می‌داری؟

نمایش

- چه حیوانی را دوست داری؟ صدا و حرکات آن را اجرا کن.

کتاب خوانی

- برای کتابی که خوانده‌ای، نام دیگری انتخاب کن.

زَنبُورِ دَرِ کَنَدُو اَسْتُ .

کَبُوتَرِ رُویِ دِرِخْتِ اَسْتُ .

اُرْدَکِ شِنامی کُنَدُ .

لَگِ لَگِ کِنارِ آبِ اَسْتُ .

گنجشک

اُردک

کبوتر

کبک

کندو

لگ لگ

کک

و آ ب ا د م س س او و ت ر ن ا ی ی ای ز ا ه ه ش ش ی ی ا ک ک و

وَرزِش

دَوْنده

سَوَار کار

وَرزِش کار

دَاوَر

وَزْنه بَر دَار

شادی شادی با ورزش

توانایی با دانش

و

آا دب آء دم سس اوو ت رزن اییی ای ز ا ه (ه) ه شش یی اء کک و پ

به دوستانت بگو

- دوست داری از چه حیوانی در خانه مراقبت نمایی؟
- چه ورزش‌هایی را دوست داری؟

گوش کن و بگو

- چند جانور را نام ببر که در آب زندگی می‌کنند.
- چه ورزش‌هایی را می‌شناسی؟ نام ببر.

نمایش

- دانش‌آموزان چند نوع ورزش را نمایش دهند (اسب سواری، فوتبال و...).

بگرد و پیداکن

- دو حیوان را که صدای «ک» آخر داشته باشد.
- دو کلمه را که صدای «و» در وسط آن‌ها باشد.

کتاب‌خوانی

- آیا از کتابی که خوانده شد، خوشتر آمده است؟ اسم کسانی را که در داستان بودند بگو.

درس ۱۰ پرواز

پَرَسْتُو پَر

پَرَوَانَه پَر

پَرَنَدَه پَر

پَر پَرَنَدَه

پَرَوَانَه

پَرَسْتُو

پَر

توپ

پَا

هَوَاپِيْمَا

پ پ

آب آء دم سس اوو ت ر زن ایی ای ز ا ه (ه) ه ش ش ی ی ا ک ک و پ پ گ گ

جنگل

گوزن

گرگ

جنگل بزرگ است.

جنگل زیبا و سرسبز است.

گرگ و گوزن در جنگل زندگی می کنند.

گ گ

آ ب ا د م س او و ت ر ن ای ای ز ا ه (ه) ش ی ا ک و

ف ف گ گ

پ پ

گوش کن و بگو

- چند چیز نام ببر که با صدای «پ» شروع شود؟
- در جنگل چه حیواناتی زندگی می کنند؟

بگرد و پیداکن

- چند جانور که صدای «پ» در آن ها باشد.
- نام حیوانی که صدای «گ» در آن دوبار به کار رفته باشد.

به دوستانت بگو

- دوست داری با چه وسیله ای به مسافرت بروی؟
- چرا باید از درختان مراقبت کرد؟

بازی

- معلم کلمه ای را می گوید و از دانش آموزی می خواهد که با توجه به صدای آخر آن کلمه، کلمه ی جدید بسازد؛ مثلاً معلم کلمه ی کتاب را می گوید و دانش آموز کلمه ی باد را می سازد و این کار به این شکل ادامه می یابد.

کتاب خوانی

- به دل خواه، پایان داستانی را که خواندی، تغییر بده.

برف می بارَد .

آسمان آفتابی نیست .

فرزانه و فرشته آدم برفی دُرست می کُنند .

آدم برفی می گوید : کاش من هم کیف و

کفش داشتم و به مدرسه می رفتم .

آدم برفی

کیف

برف

کفش

ف ف

آ ب ب آ د م س س او و ت ر ن ای ای ز ا ه ه ش ش ی ی ا

ف ف خ خ

ک ک و پ پ گ گ

دِرَخت

شاخه

دِرَخت

خَرگوش

مَلخ

دِرَخت کِنارِ رودخانه است .

خانه ی خَرگوش زیرِ دِرَخت است .

مَلخ روی شاخه ی دِرَخت است .

خ خ

آا بب آء د مم سس اوو تت ر زن اییی ای ز ااا هه شش یی اء کک و

قق خخ

پپ گگ فف

گوش کن و بگو

- چه لباس هایی برای روز برفی مناسب است؟
- خانه ی این جانوران (خرگوش، ماهی، کبوتر) کجاست؟

به دوستانت بگو

- دوست داری در یک روز برفی چه کارهایی انجام دهی؟
- اگر رودخانه بودی، دوست داشتنی به چه جاهایی سفر می کردی؟

بگرد و پیدا کن

- دو کلمه که صدای «خ» غیر آخر در آن ها باشد.
- دو وسیله ات را نام ببر که صدای «ف» در آن ها باشد.

کتاب خوانی

- نام نویسنده ی کتابی را که خواندی بگو. کتاب چند صفحه داشت؟

با هم بخوانیم

ما کودکانیم

ما کودکانیم
تنها و با هم
ما در دبستان
چون گل که دارد
گفتار ما خوب
با هر کسی هست
شیرین زبانیم
کتاب می خوانیم
شادیم و خندان
جا در گلستان
هر کار ما خوب
رفتار ما خوب
عباس یمینی شریف

قندان

قوری

چاقو

بُشقاب

قاشق

آزاده قندان را پُر از قند می‌کند.

مادر قاشق و بُشقاب را می‌شوید.

پدر قوری و استکان را به اتاق می‌برد.

قق

آ ب ب آ د م س او و ت ر ن ای ای ز ا ه (ه) ش ش ی ا ک ک و

قق

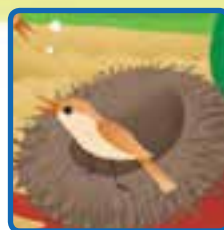
پ گ گ ف ف خ خ

گُل

بُلبُل

لانه

بهار آمد. گُل آمد.

بُلبُل آمد. گُل لبخند زد.

بُلبُل سلام کرد. بُلبُل کنار گُل لانه ساخت.

ل ل

آ ب ا د م س او و ت ر ن ای ی ای ز ا ه (ه) ه شش یی ا ک ک

ل ل ج ج

و پ گ گ ف ف خ خ ق ق

به دوستانت بگو

- در چه کارهایی به مادرت کمک می کنی؟
- اگر بال داشتی، دلت می خواست به کجا بروی؟

گوش کن و بگو

- چند وسیله نام ببر که صدای «ق» داشته باشد.
- دو کلمه که صدای «ل» در آن شنیده شود.

نمایش

- داستان «ببین و بگو» را نمایش دهید.

بگرد و پیداکن

- دو کلمه که صدای «ق» غیرآخر در آن ها باشد.
- دو کلمه که صدای «ل» در آن ها دو بار تکرار شده است.

کتاب خوانی

- خلاصه ی کتابی را که در کلاس خوانده شد، بگو.

این جا شالیزار است .

مردان و زنان در شالیزار برنج می کارند .

زیر درخت نارنج سه جوجه و پنج گنجشک

بازی می کنند .

شالیزار زیبا و دیدنی است .

گنجشک

جوجه

برنج

نارنج

ج ج

آ ب ا د م س او و ت ر ن ای ی ای ز ا ه ه (ه) ش ش ی ا ک ک

و ج ج و ←

و پ گ گ ف ف خ خ ق ق ل ل

خرُوسِ خوشِ آواز

دو روز پیش، پدربزرگ برای امیر یک
خرُوسِ خوشِ آواز خرید.

وقتی که خورشید زمین را روشن کرد، امیر
برای خرُوسِ خود دانه ریخت.
خرُوس به زمین نوک زد و دانه را خورد.

دو

خورشید

نوک

و ← و

آ ب اء د م س او و ت ر ن ای ای ز ا ه (ه) ش ش ی ا ک ک و

و ← و ه ه ه

پ گ ف ف خ ق ل ج ج

به دوستانت بگو

- در تصویر درس نارنج و برنج چه چیزهایی می بینی؟
- اگر یک خروس داشتی چگونه از آن مراقبت می کردی؟

گوش کن و بگو

- به چه جایی شالیزار می گویند؟
- گرما و روشنایی زمین از چیست؟

بازی

- معلم چند کلمه را روی تخته می نویسد و در هر کلمه یک حرف را خالی می گذارد تا دانش آموزان آن حرف موردنظر را تشخیص دهند و کلمه را کامل کنند؛ مانند «خ...رشید» که دانش آموزان به کلمه ی «خورشید» پی ببرند.

بگرد و پیداکن

- دو کلمه را که نشانه ی «ج» آخر در آن ها باشد.
- چهار کلمه را که «اُ استثنا» داشته باشد.

کتاب خوانی

- نام کسانی را که در داستان بودند، بگو.

آهو

ستاره‌ها

ماه

کوه

بَدَبَه چه هوایی!

چه ستاره‌هایی!

چه مَتَابِ زیبایی!

ای خُدایِ مهربان،

آسمان و ماه و ستاره‌هایت را دوست دارم.

ه ر ه ه

آ ب ب آ د م م س س اوو ت ت ر ن ن ایی ای ز ا ه (ه) ش ش ی ی اُ ک ک

و پ پ گ گ ف ف خ خ ق ق ل ل ج ج و ← ه ر ه چچ

چشمه و چراگاه

چادر

چشمه

قوچ

چراگاه

چوپان

قارچ

چه روز قشنگی! چه هوای خوبی!

گوسفندان در چراگاه می چرند.

قوچ کنار چشمه ایستاده است.

چوپان زیر درخت نشسته است.

چ چ

آ ب ب آ د م س س او و ت ر ن ای ای ز ا ه (ه) ش ش ی ی ا ک ک

و پ پ گ گ ف ف خ خ ق ق ل ل ج ج و ه ه ه ه چ چ ژ

گوش کن و بگو

- در آخر کدام یک از کلمه‌های زیر صدای «ه» و در کدام کلمه‌ها صدای «ا» شنیده می‌شود؟
کوه - ستاره - به به - خنده
- چند کلمه بگو که صدای «چ» آخر داشته باشند.

بگرد و پیداکن

- ۴ کلمه را که یکی از نشانه‌های «ه-ه-ه» در آن باشد.
- ۳ کلمه را که صدای «چ» غیر آخر داشته باشد.

به دوستانت بگو

- هنگام شب چه چیزهایی را در آسمان می‌بینی؟

کتاب خوانی

- از کدام قسمت داستان، خوشتر آمد؟

جشن در آسمان

خورشید زیباست
از دور پیدا است

وقت غروب است
مثل عروس است

*

افتاده رویش
بر روی مویش

یک ابر نازک
مانند یک تور

*

او توی راه است
آقای ماه است

داماد پس کو؟
من شک ندارم

*

در آسمانهاست
مهمان آنهاست
ناصر کشاورز

جشن عروسی
صدها ستاره

منیژه

ژاله

گل پژمرده

گل‌ها پژمرده بودند.
ژاله و منیژه به گل‌ها آب دادند.
گل‌ها زیبا و شاداب شدند.
آفرین به ژاله و منیژه!

ژ

آ ب ا د م س او و ت ر ن ای ای ای ز ا ه (ه) شش یی ا کک و
پ گ ف خ ق ل ج ج و ه ه ه چ ژ خوا

مَن خواهرِ خوبی دارم .

خواهرَم، آزاده، قبل از خواب برای

مَن کتاب می خواند .

خوابیدن

خواندن

مَن داستان های شاهنامه را دوست دارم .

ما هم دیگر را دوست داریم .

تخت خواب

خوا

آ ب ب آ د م س س او و ت ر ن ای ای ز ا ه (ه) ه ش ش ی ی ا ک ک

و پ پ گ گ ف ف خ خ ق ق ل ل ج ج و ه ه ه چ چ ژ خوا

به دوستانت بگو

- شب‌ها چه موقع می‌خوابی؟ چرا؟
- چه گلی را دوست داری؟

گوش کن و بگو

- چگونه از گل‌ها مواظبت کنیم؟
- دو کلمه را که در آن صدای «خوا» شنیده شود.
- این کلمه‌ها را سه بار تکرار کن: خواهر، زاله، چادر

نمایش

- کاشتن دانه و آب دادن به آن

بگرد و پیدا کن

- کلمه‌ای را که صدای «ژ» در اول آن باشد.
- سه کلمه را که «خوا» در آن‌ها باشد.

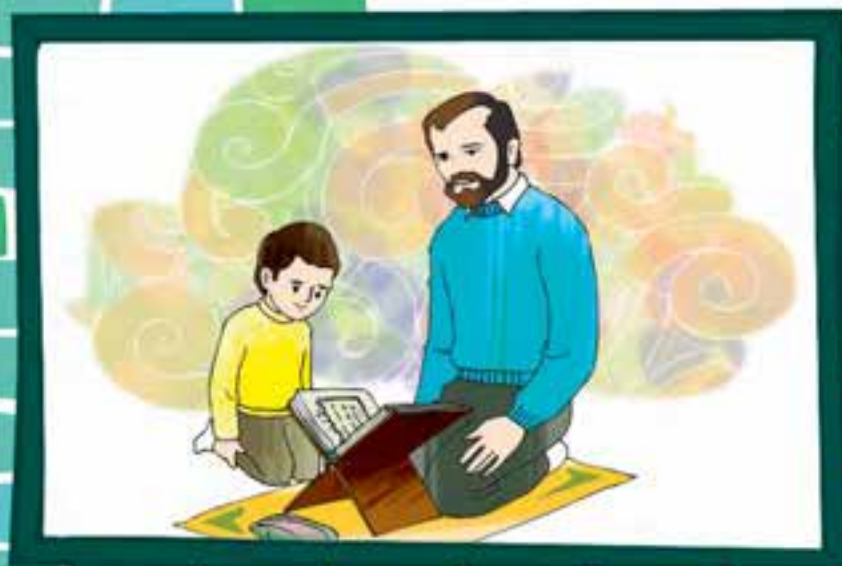
کتاب‌خوانی

- کدام قسمت کتاب را بیش‌تر دوست داشتی؟ آن را نقاشی کن.

✽ خدا دانایان را دوست دارد.
امام علی (ع)

روان خوانی

قرآن

قرآن، کتاب خدای مهربان است.

من دوست دارم، قرآن بخوانم. قرآن کتاب دینی ما مسلمانان است.

قرآن به ما یاد می‌دهد که راست‌گو و درست‌کار باشیم، از کارهای بد دوری

کنیم و با دیگران مهربان باشیم.

گاهی از پدر و مادرم خواهش می‌کنم که درباره‌ی پیامبران خدا برای من کتاب

بخوانند.

برخی شب‌ها، پدرم داستان‌هایی از قرآن برای من می‌گوید.

من خواندن داستان را دوست دارم.

مادرم می‌گوید: وقتی بزرگ شدی، می‌توانی قرآن و کتاب‌های خوب دیگری

را بخوانی و چیزهای زیادی یاد بگیری.

میهن ما

کشور ما ایران است.

ایران میهن ماست. ما میهن اسلامی خود را دوست داریم.
کشور ما بزرگ است و دریا، کوهستان‌ها و دشت‌های فراوان دارد.
ما مردم کشور خود را دوست داریم.
مردم کشور ما، هر جا باشند، ایرانی هستند.
ما ایران و ایرانی را دوست داریم.

✽ خدایا، تو را سپاس که زیبایی‌های آفرینش را برای ما آفریدی.
امام سجّاد (ع)

بخش ۳

آموزش نشانه‌ها (۲)

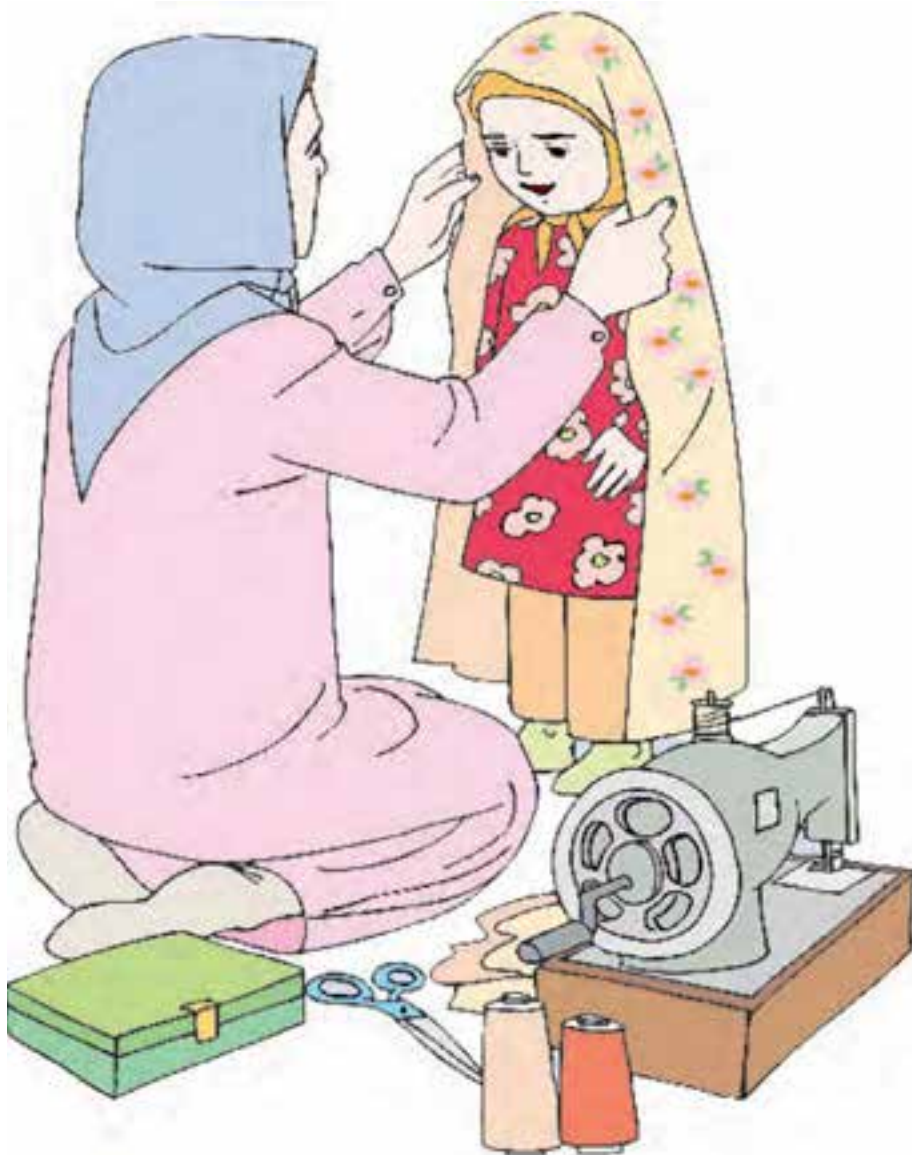
درس ۱۶ در بازار

دیروز در بازار بودیم. مادرم از فروشگاه، پارچه‌ی گل‌دار قشنگی خریده بود. او در راه، دکان‌ها را به من نشان می‌داد و می‌گفت: این جا نجاری است؛ نجار، پنجره، در و میز می‌سازد.

این جاننوابی است. آن جا کفّاشی است.
سپس به یک قنادی رسیدیم. مادرم از قنادی شیرینی خرید. وقتی به خانه
رسیدیم، مادرم با آن پارچه، چادر نماز قشنگی برای من دوخت. من از او خیلی
تشکر کردم.

س

به دوستانت بگو

- چه دکان‌ها و فروشگاه‌هایی دیده‌ای؟
- از چه کسانی باید تشکر کنیم؟

گوش کن و بگو

- مادر پارچه‌ی چادر نماز را از کجا خرید؟
- مادر چه جاهایی را به دخترش نشان داد؟
- مادر از کجا شیرینی خرید؟

بازی

- هر یک از بچه‌ها، یکی از حروف الفبایی را که خوانده‌اند با سنجاق به پیراهن خود وصل کنند. آموزگار یا یکی از بچه‌ها کلمه‌ای، مانند «گلاب»، را می‌گوید و بچه‌ها به ترتیب کنار هم می‌ایستند تا آن کلمه درست شود.

بگرد و پیداکن

- کلمه‌هایی را که تشدید دارند.
- چیزهایی را که پوشیدنی و خوردنی هستند.

درس ۱۷ صدای موج

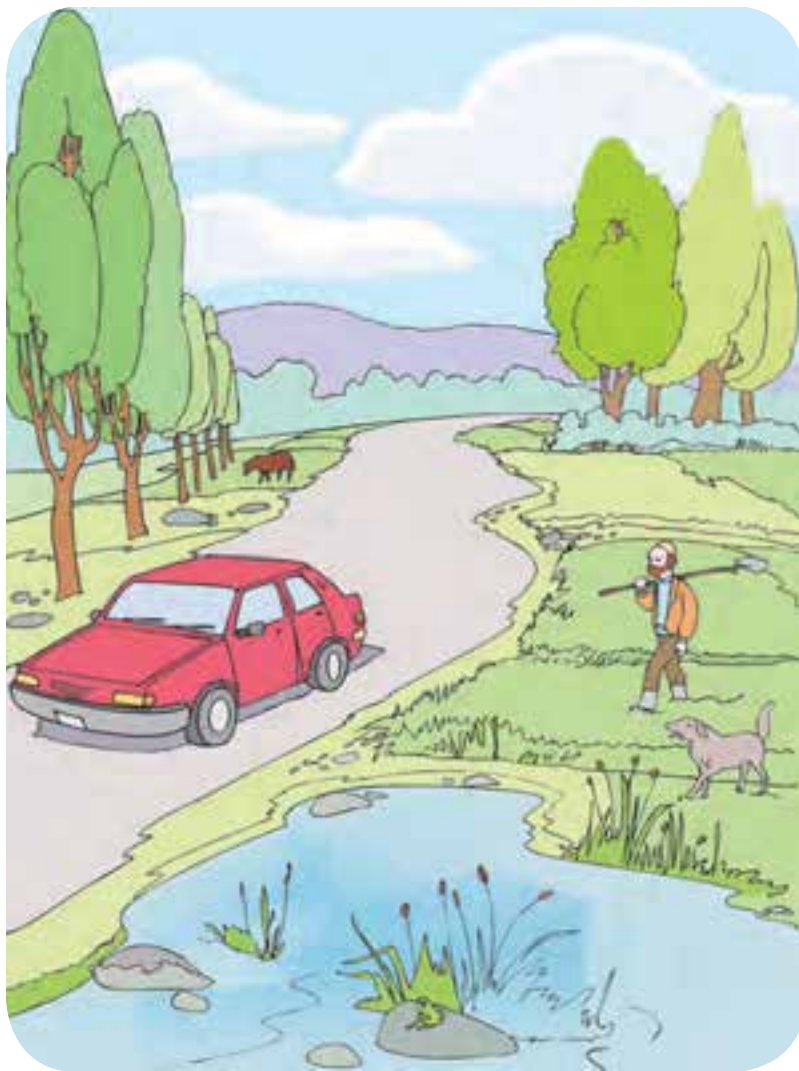
آیا تاکنون دریا را دیده‌ای؟ دریا بسیار زیبا و تماشایی است.
آسمان صاف و آبی دریا خیلی دیدنی است. صدف‌های سفید در کنار
دریا، این جا و آن جا پراکنده است. صدای موج دریا به گوش می‌رسد.
پرنده‌گان دریا، ماهی‌های ریز و درشت را شکار می‌کنند.
جانورانی مانند نهنگ، کوسه، اره‌ماهی و هشت پا مخصوص دریا هستند.

صد

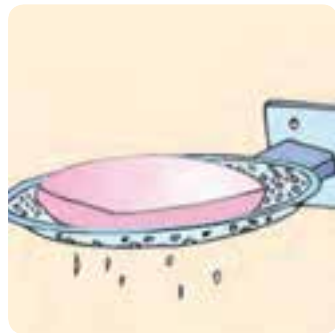
سفر دلپذیر

زنگ آخر بود. خانم آموزگار پرسید: کدام یک از شما تابستان گذشته به مسافرت رفته‌اید؟ آذر دست بلند کرد و گفت: اجازه؟ تابستان گذشته با پدر، مادر و برادرم به مازندران رفتیم. از دیدن جنگل‌ها، چشمه‌ها، کوه‌ها و شالیزارها لذت بردیم. آن جا هوای خوب و دلپذیری داشت.

برادرم گفت:
«کاش می‌توانستم هرچه
را که می‌بینم، بنویسم».
مادرم گفت: «وقتی به
مدرسه بروی، نوشتن را
یاد می‌گیری اما تا آن
زمان، هرچه را دیده‌ای،
نقاشی کن».

ذ

به دوستانت بگو

- در مسافرت از دیدن چه چیزهایی لذت می بردی؟
- دریا چه چیزهایی را به یادت می آورد؟

گوش کن و بگو

- چه جانورانی مخصوص دریا هستند؟
- آذر با چه کسانی به مازندران رفته بود؟

بازی

- آموزگار ابتدا وسیله ای را پنهان کند. سپس یکی از بچه ها چیزی را که آموزگار پنهان کرده است، پیدا کند و نام آن را بر روی تخته بنویسد (پیدا کردن با زدن ضربه به میز و زیاد شدن ضربه در صورت نزدیک شدن به آن چیز باشد).

بگرد و پیداکن

- کلمه هایی را که نشانه ی «ذ» دارند.
- کلمه هایی را که نشانه ی «ص» دارند.

کتاب خوانی

- داستان یکی از کتاب های خوبی را که تا به حال شنیده ای برای دوستانت بگو.

با هم بخوانیم

دریا

آرام و شادابی
پنهور و آبی
من در خیال خود
سوی تو می‌آیم

بسیار زیبایی
بده، تو دریایی
با قایقی زیبا
سوی تو ای دریا

جعفر ابراهیمی (شاهد)

درس ۱۸ علی و معصومه

علی و معصومه بچه‌های با آداب و پاکیزه‌ای هستند.
آن‌ها همیشه به دیگران سلام می‌کنند.
وقتی می‌خواهند به جایی وارد شوند، اول در می‌زنند.
برای استفاده کردن از وسایل دیگران، از آن‌ها اجازه می‌گیرند.

وقتی مُعَلِّم درس را شروع می‌کند، خوب به آن گوش می‌دهند.
بعد از درس، وسایل خود را جمع می‌کنند.
بچه‌های با ادب و تمیز، پیش خدا و همه کس عزیز هستند.

جمع ع

مثل خورشید

شبِ مهتابی بود .
من و پدرم به آسمان نگاه می کردیم .
پدرم گفت : ثریا جان ، آیا می دانی چه چیزی باعث
روشن شدن زمین می شود ؟
من چند ثانیه فکر کردم و گفتم : نورِ ماه .
پدرم گفت : آفرین دخترم ! نورِ ماه در شب ، مثل نورِ
خورشید در روز ، باعث روشن شدن زمین می شود .
من آن شبِ مهتابی را فراموش نمی کنم .

ث ث

به دوستانت بگو

● برای این که بزرگ ترها را خوش حال کنی، چه کار می کنی؟

نمایش

● یکی از دانش آموزان معلم می شود، از بچه های کلاس پرسش هایی می کند و آن ها پاسخ می دهند.

گوش کن و بگو

● علی و معصومه وقتی می خواهند به جایی وارد شوند، چه می کنند؟

● چه چیزهایی باعث روشن شدن زمین می شود؟

بگرد و پیدا کن

● کلمه هایی را که نشانه ی «ع» در آن ها به کار رفته است.

● کلمه هایی را که نشانه ی «ث» دارند.

کتاب خوانی

● داستانی را که هفته ی پیش خوانده شد، برای دوستانت تعریف کن.

درس ۱۹ حَلَزُون

آیا حَلَزُون دیده‌ای؟ حَلَزُون‌ها بدنی نرم دارند. بیش‌تر آن‌ها، یک صدف دارند که به پشت‌شان چسبیده است. هر وقت حَلَزُون احساس ترس می‌کند، همی بدنش را داخل این صدف می‌برد. حَلَزُون خیلی آرام حرکت می‌کند و هنگام حرکت، سر و بدنش از صدف بیرون است. صُبح‌ها اگر کنار سبزه‌ها و مزرعه‌ها قدم بزنی، تعداد زیادی حَلَزُون می‌بینی. حَلَزُون وقتی حَرِکَت می‌کند، اثرش روی زمین یا هر چیز دیگر باقی می‌ماند. برای همین است که به آسانی، راه برگشتن را پیدا می‌کند، آیا می‌دانی که به حَلَزُون، «حیوانِ خانه به دوش» می‌گویند؟

ح ح

به دوستانت بگو

- حیواناتی مانند جوجه تیغی و لاک پشت، هنگام ترس چه کار می کنند؟
- چه حیواناتی را می شناسی که مانند حلزون بدنی نرم دارند؟

گوش کن و بگو

- بدن حلزون چگونه است؟
- وقتی حلزون می ترسد، به کجا می رود؟
- حلزون چگونه راه برگشت خود را پیدا می کند؟

نمایش

- آموزگار دانش آموزان را به صورت گروهی تقسیم می کند و از هر گروه می خواهد که حیوان مورد علاقه ی خود را نام ببرند و در انتها، حرکت آن جانور را در کلاس نشان دهند.

بگرد و پیدا کن

- سه کلمه را که نشانه ی «ه» داشته باشد.
- کلمه هایی را که نشانه ی «ح» داشته باشد.

● آیا از کتابی که خوانده شد، خوشش آمده است؟ اسم کسانی را که در داستان بودند بگو.

با هم بخوانیم

دوست من!

با کمک آموزگار، شعر مناسبی از مجله‌ی رشد

پیدا کن و با دوستانت در کلاس بخوان.

درس ۲۰ رضا

صدای اذان را از مسجد شنیدم. همراه پدرم به مسجد رفتم. کنار حوض، وضو گرفتم. وقتی داخل مسجد شدیم، مردم نشسته بودند. دوستم رضا در مسجد نبود. پدرش را دیدم. به او سلام کردم و پرسیدم: چرا امروز رضا نیامده است؟ پدرش گفت: رضا مریض است. من و پدرم برای سلامتی رضا دعا کردیم. بعد از نماز، از پدرم اجازه گرفتم و به دیدن رضا رفتم.

رض

خاطرات انقلاب

کلاس‌ها و حیاط مدرسه را برای جشن آماده کرده بودند. مادر حیاط، صف بسته بودیم و مدیر، خاطراتِ روزهای انقلاب را تعریف می‌کرد. او می‌گفت: «شما آن روزها به دنیا نیامده بودید. مردم ما به رهبری امام خمینی، به خیابان‌ها آمدند و راه پیمایی کردند. آن‌ها شعار می‌دادند: «الله اکبر، خمینی رهبر».

شاه، امام را از مردم دور کرده بود. مردم شاه را نمی‌خواستند. طولی

نکشید که شاه از ایران فرار کرد. امام خمینی به وطن آمد، آن روز، دوازدهم بهمن بود. از دوازدهم تا بیست و دوم بهمن، که روز پیروزی انقلاب اسلامی است، ده روز است که به آن، «دهه‌ی فجر» می‌گویند. ماه‌ها سال، دهه‌ی فجر را جشن می‌گیریم و یاد امام خمینی و شهیدان انقلاب اسلامی را گرامی می‌داریم.»

ط

به دوستانت بگو

- مردم در روز بیست و دوم بهمن چه می کنند؟
- چه وقت هایی اذان می گویند؟

گوش کن و بگو

- انقلاب اسلامی در چه روزی پیروز شد؟
- صدای اذان از کجا به گوش می رسد؟

بازی

- آموزگار چند وسیله تهیه می کند و آن ها را روی میز، با نظم و ترتیب می چیند و روی آن ها را می پوشاند. از هر گروه، یک نفر انتخاب می شود. آموزگار برای چند ثانیه، وسیله ها را به بچه ها نشان می دهد و دوباره آن ها را می پوشاند. از بچه ها می خواهد نام وسیله ها را از حفظ بگویند. هر گروه که وسایل بیش تری را نام ببرد، برنده است.

بگرد و پیداکن

- کلمه هایی را که نشانه ی «ط» دارند.
- برای هر کدام از نشانه «ض» یک کلمه بگو.

کتاب خوانی

- کتابی انتخاب گردد و در کلاس خوانده شود.

جشن بهمن

جشن بزرگِ میهن	رسیده جشنِ بهمن
شده پُر از ستاره	کلاسِ ما دوباره
شکوفه و شاپرک	پُر از گل و قاصدک
پُر از صدای خنده	شده پُر از پرند
گلاب و عود و اسفند	نُقل و نبات و لجنده
از غم و غصّه آزاد	میهنِ ما شادِ شاد
کبری هاشمی	

درس ۲۱ لاک پشت و مرغابی‌ها

دو مرغابی و یک لاک پشت، در کنار آبگیری زندگی می‌کردند. با گرم شدن هوا، آبگیر هم خشک شد. مرغابی‌ها مجبور شدند از آن جا بروند. لاک پشت گفت: من هم با شما می‌آیم. مرغابی‌ها گفتند: تو که نمی‌توانی مثل ما پرواز کنی. لاک پشت غمگین شد. مرغابی‌ها با هم فکر کردند تا راهی پیدا کنند.

روز بعد، کلاغ و جغد دیدند که دو مرغابی چوبی را به متقار گرفته‌اند و لاک پشتی را با خود می‌برند. آن‌ها جیغ زدند و گفتند: «لاک پشت شده پرنده!»
مرغابی‌ها به لاک پشت گفته بودند که در راه، هر کس هر چه گفت،

گوش نکنند و جواب ندهد. او مدتی
ساکت ماند و بعد فریاد زد: «پریدم که
پریدم!» اما تا دهانش را باز کرد، از
بالا به زمین افتاد.

«بازنویسی از کلیله و دمنه»

غ غ غ غ

به دوستانت بگو

■ چه پرنده‌هایی را می‌شناسی که در کنار آب زندگی می‌کنند؟

گوش کن و بگو

■ چرا لاک‌پشت از بالا به زمین افتاد؟
 ■ مرغابی‌ها وقتی که می‌خواستند پرواز کنند به لاک‌پشت چه گفتند؟

بازی

■ معلم در یک پاکت تعدادی کلمه قرار می‌دهد. هر کس سه کلمه بیرون بیاورد که در آن‌ها صدای مشترک باشد، امتیاز می‌گیرد.

بگرد و پیداکن

■ کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «غ غ غ غ» دارند.

درس ۲۲: پیامبر مهربان

پیامبر ما، حضرت محمد (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)، در شهر مکه به دنیا آمد. روزی که پیغمبر (ص) به دنیا آمد، مادرش آمنه خیلی خوش حال شد.

پیامبر اعظم (ص) از همان کودکی بسیار مهربان بود اما در برابر ظلم و بدی هرگز آرام نمی نشست و با آن مبارزه می کرد.

یک شب در کوه، صدای فرشته‌ای را شنید که به او می‌گفت: بخوان
به نام پروردگارت.

روزی که حضرت محمد (ص) به پیامبری رسید، «روز مبعث» نام دارد.
ما مسلمانان، این روز را جشن می‌گیریم.

ظ

به دوستانت بگو

- چه روزهایی را می‌شناسی که مردم در آن روزها جشن می‌گیرند؟
- درباره‌ی زندگی حضرت محمد (ص) چه می‌دانی؟

گوش کن و بگو

- پیامبر (ص) در چه شهری به دنیا آمد؟
- روز مبعث چه روزی است؟

نمایش

- ظرف شستن در آشپزخانه را نمایش بدهید.

بگرد و پیدا کن

- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ض» دارند.
- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ظ» دارند.

کتاب خوانی

- اسم‌هایی را که در داستان هفته‌ی گذشته شنیده‌ای بگو.

پیغمبر ما

آن شب ستاره
روشن تر از پیش

تا صبح بارید
ممتاب تابید

*

روی زمین شد
از نور، شب شد

مانند گلشن
چون روز روشن

*

تا صبح آن شب
سرچشمه نور

نوری به پا بود
غار حرا بود

*

زیرا در آن شب
از جانب حق

پیغمبر ما
شد رهبر ما

(علی اصغر نضرتی)

جدول الفبای فارسی

صدا و شکل هر یک از حروف فارسی را یاد گرفتیم. اکنون اسم آنها را یاد می‌گیریم.

ا	اَلِف	ص ص	صَاد
ب ب	بِ	ض ض	ضَاد
پ پ	پِ	ط	طَا
ت ت	تِ	ظ	ظَا
ث ث	ثِ	ع ع	عَیْن
ج ج	جِیْم	غ غ	غَیْن
چ چ	چِ	ف ف	فِ
ح ح	حِ	ق ق	قَاف
خ خ	خِ	ک ک	کَاف
د	دَال	گ گ	گَاف
ذ	ذَال	ل ل	لَام
ر	رِ	م م	مِیْم
ز	زِ	ن ن	نُون
ژ	ژِ	و	وَاو
س س	سِیْن	ه ه	هَی
ش ش	شِیْن	ی ی	یِ

✽ خدایا، زبانم را به گفتن سخن حق، عادت بده.
امام سجّاد(ع)

روان خوانی

شادیم و پاک و خندان

شادیم و پاک و خندان
نور امید و ایمان
امروز در دبستان
در باغ سبز ایران
این است، با ما بخوان
جاوید باد ایران

ما کودکان ایران
در چشم‌های ما هست
ما مثل غنچه هستیم
فردا شویم یک گل
شعر و ترانه‌ی ما
پاینده باد اسلام

شکوه قاسم‌نیا

چهار فصل

هر سال چهار فصل دارد: بهار، تابستان، پاییز و زمستان.
در بهار هوا کم کم گرم می شود. برف کوهها آب می شود. درختان برگ و شکوفه می دهند.
عید نوروز، روز اول بهار است. آیا می دانی ماههای فصل بهار، چه نام دارند؟

پس از بهار نوبت تابستان است. در این فصل، کشاورزان گندم و جو را درو می کنند.
بچه ها، شنا کردن در تابستان را دوست دارند. حالا بگو نام ماههای فصل تابستان چیست؟

پاییز فصل سوم سال است. برگ بعضی درختان زرد می شود و می ریزد. مهر، ماه اول فصل پاییز است. در این ماه، مدرسه ها باز می شود. آیا می دانی نام ماه های فصل پاییز چیست؟

آخرین فصل سال، زمستان است. زمستان را با برف و سرما می شناسیم. آیا نام ماه های این فصل را می دانی؟
راستی، درباره ی آفریننده ی این همه زیبایی ها فکر کرده ای؟

داستان ...

داستان را به کمک تصویرها بخوان و یک نام قشنگ برای آن انتخاب کن.

سارا کوچولو در دفتر نقاشی، یک کشید. یک سرخ و سفید و زبر و
زرنگ که دانه می خورد. بعد در آن طرف ، یک کشید؛ قهوه‌ای و
زیبا. که خوابید، سارا کوچولو از اتاق بیرون رفت. از خواب پرید.
چشمش به افتاد. چاق و چله، ترسید و سارا را دید. آن را برداشت
و یک کشید. افتاد توی رودخانه. زد زیر خنده. ناگهان چشم
روباه به سارا افتاد. آن را برداشت و را پاک کرد و خروس را دنبال کرد.
خروس هم بی کار نشد. یک کشید. محکم به خورد.
 را برداشت و را پاک کرد. این بار یک کشید و رفت بالای
. هم می خواست از بالا برود، ولی افتاد زمین. دیگر دنبال
نرفت. چشم‌هایش را بست و توی سر جایش خوابید. هم رفت

سر جایش تا دانه بخورد.

نیایش

ای خدای مهربان، تو را شکر می‌کنیم که به ما توانایی دادی تا خواندن و نوشتن را یاد بگیریم. خدایا! از آموزگار خوب خود، سپاس گزاریم که به ما خواندن، نوشتن و درست فکر کردن را یاد می‌دهد. از پدر و مادر دل‌سوز خود، سپاس گزاریم که برای بزرگ کردن ما زحمت فراوان می‌کشند.

خدایا! امروز که آخرین درس کتاب را می‌خوانیم، بسیار خوش‌حالیم که می‌توانیم داستان‌های شیرین و کتاب‌های آموزنده بخوانیم.

۱۹- «ایران دوستت دارم»، راحله قیداری و مازیار تهرانی، انتشارات ادب و دانش

۲۰- «دو ستاره»، مهری ماهوتی، انتشارات مدرسه

۲۱- «پیشی جیلینگ جیلینگ»، ناصر یوسفی، انتشارات قدیانی

۲۲- «بچه گربه خودپسند»، فرخ ضیایی، انتشارات آستان قدس رضوی

۲۳- «خرس کوچولو و غریبه‌ها»، بیژن نامجو، نشر برف

۲۴- «عزیزم تولدت مبارک»، پروین علی‌پور، انتشارات آستان قدس رضوی

۲۵- «خاله مورچه»، حمید عاملی، انتشارات بچه‌ها سلام

۲۶- «جنگل باران»، صفورا باغبانیان، نشر تلاونگ

۲۷- «مادر دوستت دارم»، راحله قیداری و مازیار تهرانی،

انتشارات ادب و دانش

۲۸- «روز بزرگ جوجه کوچولو»، مژگان شیخی، انتشارات قدیانی

۲۹- «نقاشی و خلاقیت»، جمال جلال‌نژاد، انتشارات دانش‌آفرین

۳۰- «خروس زرنگ و موش‌های بازی‌گوش»، آذر هژبر ابراهیم، انتشارات

رامین

۳۱- «۳۶۵ روز سرگرمی»، تیم چارنیک، ترجمه‌ی شیما فتاحی، انتشارات

قدیانی

۳۲- «نازبوها»، جواد نعیمی، انتشارات آستان قدس رضوی

۳۳- «روزی که ماه به دنیا آمد»، محمد ناصری، انتشارات پیام‌آزادی

۳۴- «پروانه‌ی سفید»، اکرم گلستان، انتشارات امیرکبیر

۳۵- «خیال‌باف زیبا»، معصومه رحمانی، انتشارات امیرکبیر

۳۶- «زنگوله‌ی طلایی»، مصطفی رحماندوست، انتشارات امیرکبیر

۳۷- «گنجشک و پنبه دانه»، رضا رهگذر، انتشارات پیام آزادی

۳۸- «گربه‌ی پر افاده»، شعله طوسی، انتشارات نخستین

۳۹- «خرس کوچولو چرا گریه می‌کنی»، مجتبی انوریان یزدی،

انتشارات آستان قدس رضوی

۴۰- «دایناسور کوچولو به دکتر می‌رود»، پروین رضوی پناه، نشر برف

۴۱- «موش کوچولوی دانا و مار زورگو»، باز نوشته: ثریا علی پور، نشر برف

۴۲- «قصه‌های کوچک برای بچه‌های کوچک»، شکوه قاسم‌نیا، انتشارات قدیانی

۴۳- «بچه‌ها و پیامبر»، مصطفی رحماندوست، انتشارات افق

۴۴- «خسته نباشی»، پروین علی پور، انتشارات آستان قدس رضوی

۴۵- «سیب جان سلام»، ناصر کشاورز، انتشارات کانون

۴۶- «فیل کوچولو و دوستان»، رضا شیرازی، انتشارات پیام آزادی

۴۷- «پنج قصه از یاسمن و جوجه‌ها»، ناصر یوسفی، انتشارات افق

۴۸- «خاله عروسک من»، شهرام شفیعی، انتشارات قدیانی

۴۹- «خانه‌ی حاج رحیم کجاست؟»، پرویز کلانتری، انتشارات کانون

۵۰- «جوجه‌های زیره‌ای»، زهرا وثوقی، انتشارات فرشتگان

۵۱- «ما می‌توانیم بگوییم نه»، زهرا فرمانی، نشر پیک ادبیات

۵۲- «همسایه‌های تازه»، راضیه شعبانی، انتشارات آستان قدس رضوی

معلمان محترم و اولیای گرامی دانش آموزان و صاحب نظران می‌توانند نظر اصلاحی خود را در باره‌ی مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۳۶۴، ۱۵۸۵۵ - گروه‌درسی مربوط و یا پیام‌نگار (Email)

talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دفترتالیف کتاب های درسی ابتدایی و متوسطه نظری